

Περιοδικό ΕΝΑ

Τεύχος 14

31 Μαρτίου
1988

σελ. 254-255

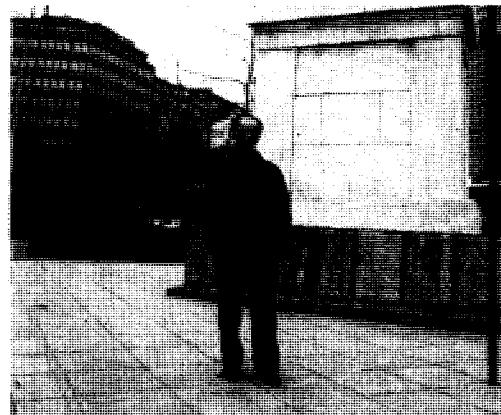
ΒΙΒΛΙΑ

• **Λένε ότι η Θεσσαλονίκη είναι πόλη ερωτική.** Πόλη γεμάτη αντιθέσεις. Όπου το παρελθόν δένεται αρμονικά με το παρόν. Πόλη που σε γοητεύει όταν την περπατάς ιδιαίτερα τώρα την άνοιξη. Αλλά η Θεσσαλονίκη είναι πρωτίστως πόλη πνευματική. Πόλη που διεκδικεί το προσωπικό της κεφάλαιο στα γράμματα του τόπου μας. Ίσως, δέβαια, αναρωτηθείτε προς τι όλη αυτή η ρητορική εισαγωγή; Μα γιατί πρόσφατα μας ήρθαν δύο βιβλία Θεσσαλονικέων συγγραφέων τα οποία διαβάσαμε και βεβαίως σκεφτήκαμε ότι δεν θα έπρεπε να κρατήσουμε την

απόλαυση αυτή μόνον για μας. Ο Νίκος Μπακόλας και ο Τόλης Καζαντζής - δύο συγγραφείς που επιμένουν, και ευτυχώς, να μην εγκαταλείπουν την πόλη τους - καταφέρνουν πάντα να δημιουργούν με κάθε τους βιβλίο μια έκπληξη που σύντομα μετατρέπεται σε απόλαυση. Το ίδιο συνέβη και με τα τελευταία τους βιβλία. Τη «Μεγάλη Πλατεία» του Νίκου Μπακόλα (εκδ. «Κέδρος») και τις «Καταστροφές» (εκδ. «Υάκινθος») του Τόλη Καζαντζή. Ο Τόλης Καζαντζής εμφανίζεται οργισμένος στις «Καταστροφές» του. Όχι, δεν θέλει να καταστρέψει τίποτα ο Θεσσαλονικιός πεζογράφος. Απλώς, δεν διατάζει να πει τα σύκα - σύκα και τη σκάφη - σκάφη με λογοτεχνικό τρόπο. Ίδου ένα παράδειγμα: «Αιθέρια αερικά "εποχής" με καλοτυλιγμένα κι ευκίνητα κορμιά σε μουσελίνες, με μπουκέτα "μιγκέ" στο ντεκολτέ τους, εκεί ακριβώς που αρχινάει η σκιερή χαράδρα των τροφαντών μαστών, περιφέρονται - ίδιες "Αττίδες αύρες" - μέσα στη νοσταλγικά διατηρημένη "ανατολίτικη" ατμόσφαιρα του σαλονιού, πετώντας πού και πού εμβόλιμα και κάποιο χαριτωμένο, γαργαλιστικό γαλλικό». Ποια είναι τα «Παραλειπόμενα της Ιστορίας της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας» κατά τον Τόλη Καζαντζή από όπου και το παραπάνω απόσπασμα; Θα το διαπιστώσετε αν τα διαβάσετε... Αλλά δεν είναι μόνο οργισμένος ο Τόλης Καζαντζής. Στις «Καταστροφές» του περιλαμβάνονται και τέσσερα διηγήματα από τα ωραιότερα της μεταπολεμικής μας πεζογραφίας. Άλλωστε, ο Θεσσαλονικιός συγγραφέας έχει αποδειχτεί μάστορας του διηγήματος. Τα τέσσερα αυτά διηγήματα «Η προετοιμασία», «Η συνέντευξη», «Η γκαζόζα» και το «Αγαλμα», διαβάζονται τις ώρες που ο καθένας προτιμάει δικές του και θέλει να έχει μια ξεχωριστή απόλαυση. Όσο για το Νίκο Μπακόλα νομίζουμε ότι με τη «Μεγάλη Πλατεία» άγγιξε πια τη συγγραφική του ωριμότητα. Ο συγγραφέας του «Κήπου των Πριγκίπων» επιχειρεί με τη «Μεγάλη Πλατεία» μια εντυπωσιακή σύνθεση ιστορίας,

Ο Τόλης Καζαντζής και ο Νίκος Μπακόλας, με τα βιβλία που κυκλοφόρησαν πρόσφατα αποδεικνύουν, για άλλη μια φορά, πως η λογοτεχνία ανθεί στη Θεσσαλονίκη

τοπογραφίας και προπαντός των ανθρώπων της γενέτειράς του. Το πολυσέλιδο βιβλίο του με την ιδιότυπη γραφή του Νίκου Μπακόλα, μας συνδέει με Θεσσαλονικιούς συγγραφείς του Μεσοπολέμου. Μέσα από τις προσωπικές ιστορίες του Φώτη, του Χρίστου, του Γιάννη και της Αγγέλας δίνεται η ιστορία της Θεσσαλονίκης από το '22 και μετά. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε ότι ο συγγραφέας «σχολιάζει» τον τίτλο του βιβλίου του με τον υπότιτλο «Ιστορία των Μέσων και Νέων Χρόνων».